

Iskaja vsak četrtak
in volja s poštnino
tudi in v Mariboru
s pošiljanjem na doma
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnilstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroliške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Dobrodošli hotel. Upravnica
prijateljskih družbah, v katerih se politizira, na političnih zborovanjih, v spodnještajerskih slovenskih listih, povsodi se sliši klic »Proč od Gradca!«

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Poznamo listi dobri
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Notkopati se ne
smajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznaka se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 51.

V Mariboru, dne 18. decembra 1902.

Tečaj XXXVI.

„Proč od Gradca!“

Ne vemo, koliko let že kličemo spodnještajerski Slovenci »Proč od Gradca!« V prijateljskih družbah, v katerih se politizira, na političnih zborovanjih, v spodnještajerskih slovenskih listih, povsodi se sliši klic »Proč od Gradca!«

Kaj hočemo s tem klicem izraziti? »Štajerc« pripoveduje svojim lahkovernim čitateljem, da se hočemo ločiti popolnoma od Štajerske ter priklopiti Kranjski. Čeravno to ni res, mu vendar mnogi verjamejo. Drugi menijo, da hočemo postati popolnoma samostalni na Spodnjem Štajerskem ter docela neodvisni od Gradca; da dobimo svojega namestnika, svoj deželni zbor itd. Tudi to je krivo naziranje, a vendar se nahajajo ljudje, ki mislijo kaj takega ali jednekega.

Kdo je kriv, da so nekateri velevažni politični pojmi med spodnještajerskim ljudstvom tako nejasni? Slovenski časniki si lahko umijemo roke, ker nismo nič krivi. Nam se itak rado očita, da preveč storimo na svojo roko. Kjer so zdrave razmere v politiki, je tako očitane, da časniki postopajo samovlastno, vsega uvaževanja vredno. Pri nas pa niso zdrave razmere. Drugod delajo državni in deželni poslanci politiko, časniki pa jih podpirajo ter pridobivajo pristašev njihovim nazorom. Pri nas pa je narobe. Časniki morajo poslance večinoma le rivati in suvati naprej, da sploh kaj storijo, in da se ogrejejo za kako idejo.

Zakaj pa vlada na Spodnjem Štajerskem taka nezadovoljnost s celotno našo spodnje-

štajersko politiko? Slovenci dobro vemo, kaj nam manjka, kaj nam je treba zahtevati, a nimamo nikogar, ki bi načrtoma, z železno doslednostjo naše zahteve vsaj skušal obistiniti. Kakor ponočne lučice nad mokrotnimi travniki, prikazujejo se in izginjajo naše politične zahteve, a Slovenci stojimo naokrog s prekrizanimi rokami ter jih opazujemo. To je sicer najbolj udobna politika, a našim razmeram ni prikladna. Ako bi naši časniki čakali na poslance, da njihove misli in načrte razkladajo čitateljem, potem bi morali mnogokrat prazni iziti.

Tako je tudi s klicem »Proč od Gradca«. Nasi voditelji še sploh niso ničesar storili, da se uveljavi naša zahteva »Proč od Gradca«. Še več! Niti tega niso storili, da bi dali klicu »Proč od Gradca« sploh kak konkreten izraz! Namreč, da bi rekli, mi zahtevamo na pr. ločitev deželnega šolskega sveta, ločitev kmetijske družbe in razširjanje družbenih pravic itd. Letos ob času deželnozbornih volitev se je izdal oklic na volilce. Tam se slika s svetlimi barvami vse sovraštvo Nemcev proti nam, a nazadnje, ko bi bilo treba krepko zaklicati »Proč od Gradca« ter povedati, kaj s tem klicem zahtevamo, pa hodi volivni oklic okoli te zahteve, kakor mačka okoli vroče kaše.

V zadevi »Proč od Gradca« treba je tudi med nami Slovenci večje jasnosti. Ali je ta klic samo izraz naše nevolje proti nemškemu ravnanju z nami, dobro, potem se naj to jasno pove in potem tudi poslanecem glede njihovega mirnega zadržanja nimamo ničesar očitati. Ali pa je ta klic

več, kakor izraz nevolje proti nemškim krivicam, — potem pa je treba tudi to jasno povedati pred ljudstvom, mu podati načrt za uresničenje ločitve od Gradca ter storiti vse, da se načrt tudi uresniči.

Nam pomeni »Proč od Gradca« več nego izraz nevolje. Nič ni na Sp. Štajerskem bolj potrebno nego narodnostni mir. Tega pa ne bomo dosegli, dokler ne postanemo na Spodnjem Štajerskem sami svoji gospodarji. Kako se naj to doseže, dolžnost o tem premišljevat in za to delati imajo predvsem naši poslanci. Če pa kdo svoje dolžnosti ne pozna, treba ga je poklicati na odgovor. Nehajmo z mevžastim postopanjem, začnimo z odločno delavnostjo po premišljenem načrtu! Zadnji čas je!

Kar smo zapisali, — med nami Štajerci je treba vedno povedati, skozi kakšna očala se naj pogledajo te ali one besede — ni izraz klerikalizma, ne liberalizma, ampak izraz brezobzirne, radikalne politike. In v tej, tako se tolažimo, še dosedaj živimo [v bratski slogi. Složno torej naprej!

Državni zbor.

Dunaj, 16. decembra 1902.

Državni dohodki za l. 1903.

1. Zemljiški davek je proračunjen na 54.000.000 K; 2. Hišni davek je proračunjen na 75.206.250 K; 3. 5% davek od zneska, katerega bi imela plačevati poslopja, ki so davka prosta 6.954.000 K; 4. Dozdajšnji pri-

Listek.

Stari sodnik.

Hrvaški spisal D. Trstenjak. — Posloven. B. Flegerič.

Sedi sodnik v sodišču, pred njim je odprta knjiga, a v roki čislo. Brada mu je segala do pasa, a čurak *) oglodan. Deset let je minolo, kar se nikdo ni tožil in pred njega prišel, pa on živi tiho in mirno, moli Boga in njemu se klanja, uči se iz modrih knjig, kakor da je svetnik a ne sodnik.

Tako mi začne pripovedovati neki večer stari Bošnjak Kerim, pa nadaljuje: »Kukavno (siromaško) mu je življenje, rekli bi današnji ljudje, toda pravično, mirno in zadovoljno. Kadar te pogleda, kakor da te greje blago solnce, a kadar ti njega gledaš, vsa se ti duša ogreje. Saj veš tudi sam, kaka je milina gledati in poslušati dobre ljudi. Solnce nagne na počitek, a sodnik iz sodišča pokupi hlebec kruha, stisne ga pod pazduho in ide domov. Prišedši pred ulična vrata, potrka in javi se sodnica, zvesta žena njegova. »Kdo je božji?«

»Jaz sem, sreča moja«, odgovori sodnik. Stara vrata se odpro, a žena ugledava

hlebec, pogleda drugo bolj živo v oči pa začne vsa v brigi: »Odkod imaš hlebec?«

»Kupil sem ga, duša moja. Tu imaš.«

»Ga nisi li vzel za mito?«

»Zaslужil sem dragost moja, zaslužil sem ga posteno!«

»Naj bo blagoslovljen! Hajdi, hajdi, drug moj, da večerjava!«

Večerjala sta suhi hlebec sladko in mirno. Tako so jima tekli mirni in srečni dnevi, toda nekoč je volk zaklal nekemu človeku vola težaka. Rekli so mu, naj toži volka, a revež hup, cup, pa pred sodnika.

»Kaj hočeš, ti črnko?« vpraša sodnik.

Človek mu je vse povedal, kako je bilo, a on napiše pismo, pokliče slugo, da je odnese v šumo, a tožitelju odgovori: »Čakaj, dete moje!«

Sluga vrže v šumo poziv in zakriči: »Šuma, pošlji volka pred sod, ker je užalil reveža!«

Vračajoč se sluga v sodišče, ogleda se, in volk ide neprestano za njim. Pride volk v sodišče, a sodnik presodi: »Pojdi, volk, s tem dobrim človekom, vzemi jarem na svoj vrat in zameni vola, katerega si zaklal.«

Volk posluša pravičnega sodnika na tem pravičnem potu, pa začne orati z volom kakor z bratom svojim. Tolika je sila v sodnijski pravdi!

Šel je Turek v Meko, v sveto mesto in na tem potu mu je pala mošnja denarja v morje. Odide v sodišče, da se toži, a sodnik zapove morju, in ono izvrže mošnjo.

Od one dobe začel se je svet tožariti. Pride človek k sodniku in ga poprosi, da mu najde izgubljeni denar, toda sodnik reče tožno:

»Ne morem ti pomoči, sinko! Imam jaz drugo ženo, katera mi govori: Sodi, ukradi in prinesi! Obsodil sem jaz po njeni pameti ter zavalil sebi in tebi kamen v torbo.«

Od one dobe niso bili obsojenci zadovoljni ni z najpravičnejšo sodbo.

Sodnik se loči od žene, skesa se zbog grehov svojih, a na smrtni postelji reče prijateljem: »Dobro delo so najlepša molitev.«

Končal pa je svoje življenje s to-le arabsko prislovico: »Bolje je en dan pravično soditi, nego šestdeset dni Boga moliti. To povejte deci svoji.«

Mihčeva tajnost.

Poslovenil Starološki.

»Tako«, je dejal župan neke male vasi občinskemu slugi, »tukaj je naznanilo. Jutri okolu petih popoldne se peljejo milostljivi škof skozi našo vas. Vse hiše morajo biti

*) Čurak — s krznom vbrobljena in podstavljena suknja.

dobninski in dohodninski davek 100.000 K; 5. Splošni pridobninski davek 35.300.000 K; 6. Pridobninski davek od krošnjarijev in potovalnih pridobnin 280.000 K; 7. Pridobninski davek od podjetij, katera morajo polagati javni račun 51.534.000 K; 8. Rentni davek 8.300.000 K; 9. Osebni dohodninski davek 49.275.000 K; 10. Obdačenje višjih službinih plač 1.887.000 K; 11. Pristojbine od davčnih eksekucij 2.001.500 K; 12. Zamudne pristojbine 1.093.700 K; Skupaj 285.932.050 K. — Zemljiškega davka, ki znaša za Avstrijo 54.000.000 K, plača Štajerska 3.440.000 K, Spodnja Avstrija 6.550.000 K, Zgornja Avstrija 3.990.000 K, Kranjska 960.000 kron, Koroška 1.040.000 K, Solnograško (Salzburg) 520.000 K, Češka 16.590.000 K, Moravska 8.080.000 K, Šlezija 1.210.000 K, Galicija 7.880.000 K, Bukovina 775.000 kron i. t. d. — Na Štajersko pride: Hišnega razrednega in hišnega najeminskega davka 3.590.000 K, 5% davka od zneska obdačenja prostih hiš 256.000 K, pridobninskega davka 1.456.000 K, pridobninskega davka od krošnjarstva in potujoče obrti 19.000 K, obrtnega davka od podjetij, katera morajo polagati javni račun 3.100.000 K, rentnega davka 406.000 K, osebnega dohodninskega davka 2.300.000 K, od službinih plač 58.000 K, pristojbine za davčne eksekucije 128.000 K, zamudne obresti od zaostalih davkov 36.200 kron. — Vsi direktni davki znašajo: Za Štajersko 14.789.200 K, za Spodnjo Avstrijo 103.726.000 K, za Zgornjo Avstrijo 9.586.300 K, za Solnograško 2.291.300 K, za Koroško 3.488.400 K, za Kranjsko 3.404.900 K, za Trst 5.403.200 K, za Istrijo 1.601.250 K, za Goriško 1.471.900 K, za Tirol 6.358.000 K, za Predarlberg 1.081.000 kron, za Češko 69.547.200 K, za Moravsko 25.446.000 K, za Šlezijo 6.233.100 K, za Galicijo 26.773.700 kron, za Bukovino 3.121.100 K, za Dalmacijo 1.609.600 K.

Posredni davki: Dohodki od carine so proračunjeni na 105.499.000 K; zavžitinski davek od žganja, vina, piva, mesa, sladkorja in petroleja 323.415.050 K; od soli se bo dobilo 46.092.000 K; od duhana (tobaka) 223.292.200 K; od kolekov in raznih pristojbin 146.900.000 K; od (novega) davka za železnične vožne liste 15.254.000 K; od loterije 30.041.000 kron; raznoterosti 3.078.900 K; vsi neposredni davki znašajo 788.053.150 K.

Stroški za naravnino zavžitnega davka znašajo 55.422.050 kron. Isti stroški: za pridelovanje soli 9.188.000 K; pri duhanu 49.854.000 K; pri kolekih in drugih pristojbinah 3.762.830 K; pri davku od vozninskih

kart 4.000 K; pri loteriji 18.291.000 K; pri drugih upravah 424.800 K; vsi upravni stroški pri posrednih davkih znašajo 136.966.680 K. Dohodki od posrednih davkov 788.053.150 K. Čisti preostanek 651.106.470 K.

Nujna predloga

poslanca Žičkar in tovarišev glede bede v občini Sevnica ter Dobje, politični okraj Brežice.

1. Okoli 140 posestnikov občine Sevnica so bili zelo oškodovani po uimah. V spomladi so imeli veliko škodo vsled mraza, po leti vsled toče. Pridelali so komaj eno tretjino prejšnjih let. Škoda se je uradno cenila in leži dotični akt pri c. kr. okr. glavarstvu v Brežicah. — Izdatna in nujna odpomoč od države je potrebna, posebno zato, da si morejo težko oškodovani preskrbeti semena za pomladno setev. — Podpisani predloga: Visoka zbornica naj sklene: C. kr. vlada se pozivlje, da dovoli ubogim posestnikom občine Sevnica iz zaklada zoper bedo zadostno svoto za nakup živeža in semena za setev. Dunaj, dne 2. dec. 1902. — Žičkar in 20 tovarišev.

2. Prebivalci občine Dobje so bili v teku tega leta trikrat po vremenskih nezhodah hudo poškodovani.

Že v spomladi letošnjega leta, ko je sadno drevje poganjalo mladike in razvijalo cvetje ter obetalo mnogo sadu, mu ni prizanesla uima. Vsled padlega snega, kateri je povzročil hudo zimo, so bile ugonobljene vse mladike in pokončano cvetje.

Pa ta škoda bi se še prenašala. A 22. julija je zdobila toča vse pridelke po njivah in vinogradih ter oklestila drevje po gozdih. — Škoda se je cenila na 12.000 K. Po tej toči je bilo poškodovanih 62 kmetov, kateri imajo na svojih posestvih vknjiženih 55.760 K.

Nesreča pa je hotela, da je bilo 89 kmetov še v tretje in sicer z najhujšo uimo prizadetih. Dne 25. in 26. sept. t. l. je padla strašno huda slana, katera je vzela takorekoč zadnji grizljej kruha. Vsled te slane niso mogli dozoreti poljski pridelki, ki se do tistihmal še niso pospravili. Škoda se je cenila 16.220 K. Dolgovi poškodovanih pa znašajo 81.590 K.

Vsled teh poškodb mora mnogo kmetov že zdaj kupovati živež, oziroma si ga jemati na up. Niso v stanu, plačevati davke in obresti, da ne bi delali novih dolgov. Otroci obiskujejo šolo na pol nagi, morajo trpeti lakoto cel dan, katera se jim bere na njihovih blelih licih in so zadržani v svoji rasti.

Podpisani predlagajo torej: Visoka zbornica sklenu: C. kr. vlada se pozivlje, prebivalcem v občini Dobje, ki so bili po mrazu in toči poškodovani, se ima iz državnih sredstev dovoliti posebna podpora.

Na Dunaju, dne 10. dec. 1902. — Žičkar in 19 tovarišev.

Vinska klavzula.

Vsem vinorejcem je znano, koliko škodo dela pri nas laško vino, katero se po tako nizki carini uvažuje v naše dežele. Približuje se čas, da se ima trgovinska pogodba z Italijo zopet ponoviti. Naši vinorejci, pa tudi državni zbor, so soglasno zahtevali od vlade, naj odpove to za nas tako škodljivo in krivično pogodbo. Naša vlada je vedno molčala. Na brežšteviline interpelacije ni dal trgovinski minister baron Call nobenega odgovora. Dne 15. decembra t. l., je pa laški minister

Prinetti v državnem zboru v Rimu povedal, da mu avstrijska vlada do zdaj v tem oziru še ni nič naznanila. Trdil je, da se avstrijska vlada ne bo mogla braniti, da se še dalje uvažuje laško vino v Avstriji po tej ceni, kakor do zdaj.

Zato je v seji dne 16. decembra t. l. dalmatinski poslanec Bianchini prosil zborničnega predsednika, naj opozori ministra za poljedelstvo barona Giovanellija in ministra za trgovino barona Call-a, da vendar enkrat odgovorita na brezštevilne interpelacije v tej zadevi in naj varujeta avstrijske vinorejce, zlasti one v Dalmaciji, katerih mnogi so že ugonobljeni vsled te nesrečne «vinske klavzule». Poslanci raznih strank so glasno odobravalni besede Bianchinija. Trgovinski minister Call ga je poslušal nekaj časa, potem pa odšel, kakor bi ga cela stvar prav nič ne brigala.

Vgiblje se vedno, kaj je vzrok, da naša vlada vedno molči, čeravno vinorejci glasno vpijejo. Vzrok vtegne biti ta-le: Avstro-ogerska, Nemčija in Laška so ponovile zopet poprejšnjo medsebojno zvezo. Najbrž je pa Laška zahtevala, da pristopi k tej zvezi z Avstrijo le pod tem pogojem, če sme še na dalje v Avstrijo pošiljati svoje vino, kakor ga je pošiljala do zdaj. Naša vlada je najbrž sprejela ta pogoj; a zdaj se boji, to zbornici naznaniti. A prej ali slej bomo zvedeli resnico.

Krošnjarstvo.

Nova postava za krošnjarje se kuje že 14 dni — a do danes — 16. decembra — ni še končana. Krščanski socijalci so jo zahtevali — v obrtnem odseku se je tudi v njihovem smislu sklenila; a v zbornici se je spremenila tako, da je danes krščansko-socijalni poslanec Aksman tožil, da bojo krošnjariji imeli v prihodnje še več pravic, kakor do zdaj. Ne bo jim treba plačevati koleka za obrtne knjžice, smeli bojo svojo robo ne le samo nositi, ampak še celo voziti po svetu. Krščansko-socijalna stranka je hotela krošnjarstvo skoraj čisto odpraviti, da bi si opomogli obrtniki in trgovci; doseglo se je pa nasprotno. Veliko pravic pridobijo krošnjariji osobito po prizadevanju katoliško-slovenskih poslancev iz Kranjskega. Vprašenje je se ve, bo-li gospodska zbornica pritrdila sklepom poslanske zbornice. Kis in očali se pa ne bojo več smeli prodajati po krošnjarijih.

Ceško-nemška sprava.

Čehi izdelujejo spravno pogodbo z Nemci, da odgovorijo na ponudbo, katero so njim Nemci poslali. V kratkem se razglasijo pogoji Čehov, pod katerimi bi se dali pomiriti.

kolikor mogoče lepo okinčane. To moraš še danes ljudem naznaniti! Tukaj imaš pismo!

Bilo je to nekega jako vročega popoldne, ko je dobil naš Miha, tako je bilo temu uboščku ime, dotični ukaz. Miha je bil strašno utrujen in zaspan, posebno zato, ker je prejšno noč malo dalje v gostilni sedel; prišel je jako zgodaj domov, namreč ob štirih zjutraj. In zdaj bi naj v tej vročini okoli letal! Ne, tako neumen Miha ni! Njegova premetena glavica že iztuhta sredstvo, kako si bo pomagal. — V bližini je stanovala ženica, katero so imenovali »Jezičljiva Jera«, in k njej se je napotil Miha.

»Jojmine, da te zopet enkrat vidim! Dober dan, Miha!« kliče mu ženica nasproti. »Pojdiva v sobo, zunaj je neznošno vroče, se bodeva kaj pogovorila! Kaj pa prinesesh novega?«

»Jaz? prinesem? Novega ne prinesem nič! Pogledati sem hotel samo malo k tebi, ker sem šel slučajno mimo. Pridem ravno od župana. Prišlo je namreč neko jako važno in tajno naročilo, o katerem mi je pa strog molk zapovedan.«

»Beži no! — Kaj praviš? — Tako važno in tajno! — Kaj pa je?«

»Moram še molčati«, de odločno Miha.

»Seveda, seveda je tajno, da ne smejo drugi ljudje zvedeti, pa meni že lahko za-

upaš. Saj veš, da sva si bila vedno dobra. — Na, tu imeš kruh, odreži, kolikor se ti ljubi!«

»Hvala lepa, Jera! Vendar ne morem povedati, prevelika tajnost je.«

»No, bodi no pameten! Čakaj, prinesem ti še mošta, da se nekoliko okrepaš!«

Kmalu je stal majhen vrč mošta pred Mihcem.

»Tedaj važno poročilo ste dobili, in tajno še mora biti«, prične ženica zopet pogovor.

»Glej, pa meni že lahko zaupaš! Saj me poznaš!«

»Naj bo, povedal ti bom, Jera, pa da ne boš o tem okoli govorila.«

»Glej ga no, jaz da bi okoli pravila! Nobena živa duša ne bo zvedla od mene! Ali sem že kedaj kako tajnost izdala?«

»No, tega ravno ne, to jaz samo tako pravim. Na, beri sama pismo!«

Jera prebere.

»Jemnasta, je li mogoče, naš milostljivi škof pridejo! To je skoro neverjetno!«

»Vse bi moralo biti jutri okinčano, pa kako naj ljudje to storiijo, ker ničesar o tem ne vedo. Kako jim pa naj jaz to povem, ker je tajnost?«

Miha shrani med tem pismo, zahvali se za kruh in mošt ter odide.

Zadaj za Jerino hišo je bil majhen gozd.

Tja se je napotil Miha ter je stegnil v senci po mahu svoje ude. V tem je opazoval Jerino kočjo. Kmalu je videl, da je Jera zaklenila svojo kočjo ter brzih korakov odšla k sosedinji in prijateljci, Kovačevi Lenki. Ko je to videl, se je sladko nasmehnil, zaprl oči ter začel dremati.

Kmalu je tudi Lenka zvedela to veliko tajnost. Jera ji je zabičevala, da pač tega ne bo nikjer pravila. Seveda se je Jera kmalu poslovlila, da raznese naprej svojo tajnost. Tudi Kovačeva Lenka se je podala v vas k sosedom, da pove tajnost, katero je izvedela od Jere.

Kake pol ure je ležal Miha v senu ter smrčal, ko ga zbudi krik otrok. Vpraša jih, kaj da tukaj delajo. »Po smrečje smo prišli«, mu odgovore, »da okinčamo hiše«. Zakaj, tega jih Miha ni vprašal, saj je že tako dobro vedel. Mirno se je obrnil na drugo stran ter smrčal dalje.

Drugi dan se je peljal milostljivi škof skozi vas ter bil presenečen, tako krasno so bile hiše okinčane. Zahvalil se je županu za tako lep sprejem. Seveda je bil tudi naš Miha od župana pohvaljen, ker je ljudi tako dobro obvestil.

Če je Miha Jeri še večkrat razodel jednake tajnosti, tega nam zgodovina ne pove.

Proračun za 1. 1903.

Ko se je sešel državni zbor 18. oktobra 1903, je vlada predložila proračun za prihodnje leto. Ker se je pa zbornica radi češke obstrukcije ne more pečati z državnim proračunom, se bo 18. t. m. zbornica odgodila in bo vlada s pomočjo znanega § 14 uveljavila proračun za prvo četrtletje 1903.

Politični ogled.

Novi deželni glavarji. Uradna »Wiener Zeitung« je prinesla cesarjevo imenovanje novih deželnih glavarjev in njih namestnikov v vseh onih deželah, kjer so se letošnje jesen izvršile deželnozbornske volitve, in sicer so postali za Štajersko: deželni glavar grof Edmund Attems, njegov namestnik dr. Fran Jurtela, deželni poslanec in odvetnik v Ptuj. Za Koroško: deželni glavar: tajni svetnik in deželni poslanec Zeno grof Goëss, njegov namestnik deželni poslanec dr. pl. Mettnitz. Za Nižje Avstrijsko: deželni maršal prošt Frigdean Schmolck, njegov namestnik pa dež. poslanec Strohbach, Za Gorenjo Avstrijsko: deželni glavar: dr. Alfred Ebenhoch, njegov namestnik deželni poslanec Emil vitez Dierzer pl. Traunthal. Za Solnograško: deželni glavar: dr. Albert Schuhmacher, njegov namestnik stolni kapitulat Al. Winkler. Za Predarelsko: deželni glavar: Ad. Rhombert, njegov namestnik dr. Jos. Peer. Za Moravsko: deželni glavar: grof Vetter v. d. Lilie, njegov namestnik dr. Žáček. Za Šlezijo: deželni glavar: tajni svetnik Henrich grof Larisch-Münch, njegov namestnik kardinal breslavski Jurij Kopp.

Vsi deželni zbori razven kranjskega, kateri zaradi obstrukcije ne more delovati, so sklicani s posebnim cesarskim odlokonom na kratka zasedanja. Štajerski deželni zbor je sklican na 29. decembra. Kakor pričujemo v predstoječi notici, je imenovan namestnikom deželnega glavarja g. dr. Fran Jurtela. Nemška ljudska stranka po svojih časnikih razglašuje, da se je trudila, naj bi ne bil imenovan nobeden slovenskih poslancev glavarjevim namestnikom. Svojega sovraštva proti Slovencem torej ne more nikjer zatajiti. Dr. Jurtela je že bil enkrat deželnega glavarja namestnik, a je to čast odložil, na kar je bil njegovim naslednikom imenovan dr. Josip Serbec.

Presvitli cesar ne pojde letos, kakor navadno, o božičnih praznikih v Valsee k svoji hčerki nadvojvodinji Valeriji, ampak ostane na Dunaju. Od zadnje bolezni, trganje po udih, je cesar sicer že ozdravel, vendar mora sedaj bolj ko prej paziti na svoje zdravje.

Avstrija in Rusija. Te dni pride, kakor se poroča, na Dunaj ruski minister za zunanje zadeve grof Lambsdorf ter se bo z našimi državniki posvetoval, kakor se misli, o nemirih v Macedoniji. Pisali smo že, da slovanske kristjane v Macedoniji Turki kruto tlačijo. Rusija in Avstrija hočeta skupno postopati, da se vrne red v Macedoniji in ohrani mir na Balkanu.

Slovaki se ne dajo zatreti. Slovaki na Ogrskem, v vsakem oziru tlačeni, se bodo vendar gospodarsko ohranili. Snujejo si mnogo društev in okoli madjarskih mest mnogostevilna konsumna društva. Banka »Tatra« posreduje denarne posiljatve iz Amerike v Evropo. Slovak v Ameriki nikdar ne pozabi domovine. Po »Tatri« pride vsako leto 10 milijonov kron med Slovake. Denarni zavodi slovaški v sami nitranski županiji imajo letnega prometa 24 milijonov kron. Slovaki se torej rešujejo ravno tako, kakor Slovenci. Tak narod ne bo propadel. Prej bo konec Madjar embera.

Rusini v Galiciji. Ni lepo, a res je, da Poljaki v Galiciji skoro ravno tako zapostavljajo ruski narod, kakor Nemci na Štajerskem Slovence. Rusini so imeli vsled tega zadnje dni shod, na katerem so zahte-

vali, da se poljščina izloči iz rusinskih šol ter da se Poljakom zabrani naseljevanje med Rusini. Zahtevali so nadalje upravno delitev v Galiciji v poljski in rusinski del. Iste zahteve, kakor jih stavimo štajerski Slovenci!

V Nemčiji so sprejeli nov carinski cenik, ki bo posebno škodljiv našim avstrijskim poljedelcem. Nemčija bo sedaj odpovala trgovinsko zvezo z drugimi državami ter skrbela, da jo sklene na podlagi novega cenika. Državni poslanci in vlada bodo morali skrbeti, da se varujejo koristi poljedelcev.

Vojska v Venezueli. V Venezueli, zvezni državi severne Južne Amerike, je že dve leti trajala notranja vojska med dvema strankama. V tem boju se je poškodovalo in uničilo tudi nemškimi in angleškimi naseljencem premoženje, kakor pravijo, v znatni množini. Toda sedanji predsednik zvezne države Castro ni hotel obljubiti nobene odškodnine. Vsled tega je odplulo nemško in angleško brodovje proti Venezueli ter v pristanišču La Guaira potopilo vse venezuelske vojne ladije. Predsednik Castro je postal sedaj baje mehkejši in je pripravljen se pogajati.

Razne politične novice. Kneginja Hohenberg, soproga prestolonaslednika nadvojvoda Franca Ferdinanda, bo baje zopet povišana v dostojanstvu in sicer tako, da bo uvrščena takoj za princezinjami cesarske hiše. — Za gospodsko zbornico je imenovanih 26 novih članov, toda med njimi ni nobenega Jugoslavana. Med drugimi so imenovani škof v Budejovicah dr. Riha, bivši trgovinski minister baron Dipauli, bivši pravosodni minister Ruber in drugi. — Deželni zbor istrski je sklican v Pulj, ker so se v Poreču, kjer je bilo zadnji čas zasedanje, pobalinski vedli proti slovenskim in hrvatskim poslancem. — Naš štajerski namestnik grof Clary je postal častni doktor prava na graški univerzi. Clary pa doktor — marsikateri se smeji. Pravi razlog je, da so nemškonalni profesorji hoteli povišati s tem svojega pristaša na namestniškem stolu. — Španska je dobila novo ministerstvo. Sestavil ga je konservativec Silvela. Španski kralj je očital prejšnji liberalni vladi, da je zanemarila narodno obrambo, mornarico in javna dela. — Zveznim predsednikom ljudovlade Švica je imenovan Deucher, podpredsednikom pa Comtesse. — Ruski in nemški cesar nameravata prihodnje leto priti v Rim na obiske.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Naše slovensko pevsko društvo) je priredilo, kakor smo naznanili, dne 8. t. m. v prostorih gosp. Frana Sršena pevski večer, ki je bil dobro obiskan. Posetili so nas tudi gostje iz ormoškega okraja.

Vodja pevskega društva, gospod Fran Zacherl, je v svojem poklicu neumorno delaven mož. Kot organist ljutomerske župne cerkve goji skrbno ljudsko cerkveno petje, o kojeva lepota so se ptujci že opetovano laskavo izražali. G. Zacherl se tudi trudi, da bi po možnosti ustregel cerkvenim odredbam. Da se sploh more misliti na umetno cerkveno petje, je bila neizogibna potreba, ustanoviti pevsko društvo. Vkljub mnogim težkočam in zaprekam, vkljub vsemu nasprotstvu od nekaterikov, se je društvo ustanovilo ter vspešno delovalo v dosego svojega smotra. Ob raznih cerkvenih slovesnostih se je že pokazal sad Zacherlovega truda, kot precej dozorel. Zlasti je društvo počastilo sv. Cecilijo, zaščitnico cerkvenega petja in godbe, z izbrano lepim cerkvenim petjem ob njenem godu.

Dasi ima društvo mnogo truda s cerkvenim petjem, vendarle ne zanemari narodnega in umetnega cerkvenega petja, kakor je pokazal ta pevski večer. Mlado društvo je

tokrat stopilo prvič v javnost, in smelo trdimo, da je rešilo svojo nalogo častno. Z neznatnimi izjemami so bile vse točke bogatega vspeveda dobro prednašane, nekatere celo izvrstno.

Za uvod je izvabila klavirju milodoneče akorde gospa Marija Sršen. Pred vsem sta se odlikovali gospici Repičevi s svojimi očarajočimi samospevi. Ljubko je odmeval Elzin glas v Volaričevem samospetu »Oj rožmarin«, s klavirjem jo je spremljala sestra Irma. Prijazno je božal ušesa poslušalcev kreпки bariton cezanjevskega nadučitelja, g. Frana Schneider. Gospica Leonida Herzog je graciozno spremljala s klavirjem gospico Irmo Repič, ki je divno prednašala Volaričev samospet »Pogled v nedolžno oko«. Na vsestransko željo se je morala ponoviti ta točka. Tudi moški, ženski in mešani zbori so se odlikovali po preciznem prednašanju vseh umotvorov. Pelo se je vseskozi nepričakovano dobro.

Vse nam pa tudi ni ugajalo. V Laharnarjevem »Vencu narodnih pesmi« bi po mnenju odličnih gostov vsekakor lahko ostala neka »narodna«. Povdarjalo se je že čisto, da ni vse lepo, da ni vse »za salon«, kar je narodno. Še neprijetneje nas je vznemiril šaljivi prizor »Ubožec« s svojimi neduhovitimi duhovitostmi, ki je po nesreči zlezal v vspeved.

G. Zacherl, ki je v začetku v prisrčnih besedah pozdravil vse došle goste, nam je za sklep povedal najzanimivejše o zastopanih skladateljih ter nam v stenskih slikah predstavil umetnike, katerih duševne proizvode smo slišali. Bili so zastopani naši domači skladatelji: F. S. Vilhar, naš rojak Vekoslav Vaupotič iz Mote, Volarič, dr. G. Ipavec, Avg. Leban, dr. G. Krek in Iv. Laharnar.

Vodju pevskega zbora, gosp. Zacherlu, iz srca čestitamo na tem izrednem vspehu, zahvaljujemo se mu iskreno za trud, ter želimo, da bi pevsko društvo pod pokroviteljstvom sv. Cecilije in pod razumnim vodstvom g. Fran Zacherla vedno lepše napredovalo ter nam priredilo še več tako prijetnih večerov! Milodoneča slovenska pesem naj združuje pod svojimi lagano se zibajočimi krili vse ljutomerske Slovence, četudi v javnosti različnega mnenja!

Iz Ivanjec. (Naša pošta.) Na dopis »Slov. Gosp.« z dne 4. dec. t. l. št. 49 glede nemškega poštnega pečata v Ivanjih, dati smo primorani sledeče pojasnilo:

Ni naša krivda, da imamo v Ivanjih nemški poštni pečat, temveč krivda zadene c. kr. poštno ravnateljstvo v Gradcu. Trikrat so že vložile c. kr. poštne uradu v Ivanjih podrejene občine in sicer: Ivanjci, Stavešinci in Ivanjševci (občina Negova je nemškutarska), potem krajni šolski svet, župnijski urad in bralno društvo v Negovi prošnja za dvojezični poštni pečat pri c. kr. poštne uradu v Ivanjih. Še-le tretji prošnji je c. kr. poštno ravnateljstvo v toliko ugodilo, da dobimo novi poštni pečat tedaj, ko se sedanji obrabi. No, potem bomo še pač dolgo čakali, ker nemške črke se navadno ne obrabijo rade. Od naše zahteve pa ne bomo odjenjali, temveč moledovali, dokler se nam ne ugotovi. Če smejo pri drugih poštah biti dvojezični pečati, zakaj pa bi ravno pri naši ne.

Da bi pa mi hoteli to zadevo res prespati, prosimo, da prihodnje tako slabo o nas ne mislite, kajti če se nam stavijo povsod zapreke in bi si sami ne delali poguma, potem bi morali res kmalu obupati. Pa pomagaj nam Bog in sreča junaška!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Naši štajerski poslanci. Iz Dunaja se nam poroča, da je imela tudi »Slovenska zveza« že posvetovanje zaradi pravih

predlogov, ki so jih izdali češki nemški poslanci in da se bodo tudi štajerski deželni poslanci sestali kmalu k posvetovanju o tej stvari.

Osebnosti. Pri okrajnem glavarstvu v Brežicah poslujoči c. kr. namestniški koncipist Oskar baron pl. Warsberg prestavljen je v Ptuj in na njegovo mesto prideljen iz Ptuja c. kr. okrajni komisar Gustav Zeiske. — Na dunajskem konzervatoriju je naredil dne 28. novembra t. l. g. Henrik Družovič, učitelj na ptujski okoliški šoli, skušnjo v godbi z izvrstnim uspehom.

Imenovanje. Tajnik v justičnem ministerstvu, g. dr. Janko Babnik, je imenovan sekcijem svetnikom.

Odlikovanje. C. kr. namestnija v Gradcu je z ukazom od 21. listop. 1902, št. 3672/pr. gospodu nadučitelju Jožefu Čizku v Pilštanju podelila častno svetinjo za štiridesetletno zvesto službovanje. — Čestitamo!

Okrožnim zdravnikom pri Sv. Ilju v Slov. gor. je imenovan prvi asistent na dež. norišnici v Solnogradu gosp. dr. Janez Vennigerholz.

Odvetniki v talarju. Štajerska odvetniška zbornica se je izjavila za to, naj pri sodnijskih obravnava tudi odvetniki imajo talar in baret.

Iz šole. Za učitelja na šolo v Leitersberg-Krčovino je imenovan gosp. Reich, za učiteljico na šolo v Pekrah gospodična Olga Janšek.

Tečaj za viničarje. Opozarjamo naše vinogradnike na inserat v današnjem listu, da se bodo zopet otvorili viničarski tečaji. Dotične prošnje se morajo vpslati vsaj do 15. prosinca 1903 deželnemu odboru štajerskemu. Vse natančno je razvidno iz inserata.

Mariborske novice. Zadnje nedeljo so se uprizorili v našem Narodnem domu zopet »Rokovnjači«. Dvorana je bila prenapolnjena slovenskega občinstva. Igralo se je mojsterski. Posebno so dopadali »mladi vojaki« in slikoviti »Črni graben«. Slišali smo priprostega človeka, da je rekel ob koncu predstave: »Per moj dunaj, če še enkrat igrajo Rokovnjače in če stane tudi goldinar, za to pa ga dam, per moj dunaj!« — Včeraj, dne 17. t. m. je bil v Narodnem domu obiteljski večer, katerega so priredile slovenske mariborske gospice. Samoumevno, da je ta večer izborno uspel, kar je v čast živahno-delavnim slovenskim gospicam. — Ker je 5. dragonski polk prestavljen iz Maribora v Dunajsko Novomesto in so pri polku večinoma slovenski fantje, šel jim je te dni tukajšnji vojaški kaplan č. g. Rade Marzidovšek v slovenskem jeziku propovedovat. — Poslednje dni zadnjega tedna je bilo v Mariboru vrlo mrzlo. Toplomer je kazal 13° pod ničlo. Zdaj je zopet nekoliko oddehnilo. Zjutraj imamo le po 9—10° pod ničlo. — Zajcem se letos vsled velikega snega in mraza huda godi. To zapazimo tudi v Mariboru. Ob robu mesta se vidijo njihovi sledovi celo blizu hišnih stanovanj. Iščejo si hrano. — Zadnje soboto ni bilo v mestu toliko špeharjev kot navadno. Je tudi zima kriva. Pričakovati pa jih je posebno veliko prihodnjo soboto, ker se bližajo božični prazniki. — Slovenski otroški vrtec bo imel v torek, dne 23. t. m. božičnico pri č. šolskih sestrah. Slovenci, pridite!

Iz Poljčan se nam piše: Danes, dne 16. t. m. popoldne ob pol dveh sta skočila blizu poljčanske postaje dva tovorna voza konjiške železnice s tira ter se prevrgla; ž njima tudi premog, ki je bil v njih naložen. Druge nesreče ni bilo.

Roko je odsekal 10. t. m. s koso posestniški sin Martin Dokl v Očeslavcih posestniku Antonu Dokl, ko je ta šel zvečer živini pokladat; pričakoval ga je s koso ter mu z jednim mahljajem odsekal roko. Storil je to iz maščevanja, ker ga je Dokl večkrat

posvaril, naj po noči ne dela nemira okoli njegove hiše.

Nova orožniška postaja se ustanovi prihodnjo pomlad v Studencih pri Mariboru za desni dravski breg.

Katol. polit. društvo v Slatini je v nedeljo imelo svoj redni letni občni zbor. Po izvolitvi odbora so bile na utemeljevanje gospoda predsednika vsprejete z veliko navdušenostjo naslednje resolucije: I. Odločno se zahtevajo dvojezični napisi na vseh uradnih ter železnicah, ako v tistem okraju vsaj tretjina prebivalstva govori drugi deželni jezik; tak zakon naj se za vso državo sklene! II. Najodločneje se protestira zoper opustitev okrajnih zastopov; ako pa dež. zbor štaj. tak zakon vsprejme, naj vlada za štaj. Slovence takoj osnuje slov. oddelek dež. šolskega sveta! III. Ako se sprava na Češkem med obema narodnostima dožene, naj dotične določbe veljajo tudi za jugoslovanske manjšine!

Lovski tat. Posestniškega sina Tomaža Rožič na Šobru je pred kratkim aretiral postajevodja Verhovnik, ker je bil na sumu, da je lovski tat. V sredo, dne 10. t. m. se je vršila pri mariborski okrajni sodnji obravnava, pri kateri je bil obsojen Rožič na 14 dni zapora.

Detomorilka. Zavoljo umora svojega otroka je zaprl orožniški postajevodja Ogorce Frančiško Kranje iz Drakove, občina Mala Nedelja. Obdolžena je, da je otroka po porodu zavila v cunje, da se je zadušil in ga potem zakopala v bližnjem vinogradu.

Zgorela je viničarija Blaža Pernet v Dežni v petek, 12. t. m. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Posestnik je bil le za malo svoto vararovan.

Smrt. Umrla je v petek, 12. t. m., v Kamnici pri Mariboru č. sestra Armela roj. Marija Golob, šolska sestra iz III. reda sv. Frančiška Asiškega. Rojena je bila dne 11. junija 1878 pri Sv. Marjeti na Dr. polju, redovnica je postala 15. avg. 1898. Svetila ji večna luč!

Ptujske novice. Preblagorodni gospod dr. Miroslav Ploj, dvorni svetnik in državni poslanec na Dunaju, blagovolil je poslati podpisanemu vodstvu po poštni hranilnici povodom njegove poroke 50 K z naročilom, da jih pred Božičem razdeli med uboge učence. Za ta blagi dar se imenovanemu gospodu najprisrčneje zahvaljuje šolsko vodstvo v ptujski okolici. — V Ptujju je umrl 13. t. m. čevljarski mojster Mašel v 76. letu. Rajnki je bil ustanovnik čitalnice in njen zvest član do svoje smrti. Trajen mu spomin! — Veleposestnik Franc Leskoscchegg iz Brega pri Ptujju je minoli četrtek tako nesrečno padel, da si je zlomil v gležnu nogo.

V Zavrču je umrl 13. t. m. spoštovani in priljubljeni učitelj gosp. Franc Pristernik. N. v m. p.!

Ormoški spomini. To je naslov novi knjigi, ki jo je izdal gosp. dr. Ivan Geršak, c. kr. notar v Ormožu, ob petindvajsetletnici ormoške posojilnice in ob tridesetletnici svojega beležništva v Ormožu. Knjiga obsega 185 strani. Stane pa, koliko kdo hoče poslati. Knjigo namreč plača posojilnica in vse, kar se bo izkupilo, darovalo se bo družbi sv. Cirila in Metoda. Knjiga je zanimiva tudi za širje kroge, posebno zaradi životopisov ormoških rojakov književnikov in njih slik. Tako se nahaja v njej životopis Fr. Ks. Meška, Rud. Vrable, dr. Iv. Dečka, slika Fr. Ks. Meška in njegove rojstne hiše.

Iz Pilštanja se nam poroča: Dne 26. m. m. je umrl tukaj občespoštovani in priljubljeni posestnik Jožef Strašek, oče gosp. župnika Jož. Strašek. Rajni je bil dolga leta cerkveni ključar in šolski oče. Rojen je bil 18. sušca 1811 ter je bil najstarejši v celi župniji. Leta 1882 je obhajal zlato poroko. Naj v miru počiva!

Celjske novice. Delavsko podporno društvo priredi na Štefanovo popoldne ob

polu 4. uri božičnico za otroke svojih članov. — Celjski »turnarji« imajo tudi v odboru Slovence: Ferjen, Šuhaj, Pinter, Novak so jako lepa slovenska imena. — Starosti celjskih Sokolov je bil izvoljen pri občnem zboru dr. Ivan Dečko. — Novoizvoljenega župana celjskega Julija Rakuscha je cesar potrdil. — V nedeljo, 21. t. m., se uprizorijo v celjskem Narodnem domu »Rokovnjači«. Začetek ob 7. uri zvečer.

Iz Zalca se poroča: V torek, 16. t. m. ob 2. uri zjutraj je začelo goreti v rastlinjaku g. Karola Janič. Zgorel je rastlinjak z vsemi rožami. K sreči je neki pekovski pomočnik zapazil pravočasno ogenj, katerega so domači pogasili, predno se je mogel razširiti.

Žitne cene. V Mariboru: 100 kg pšenice 16 K 10 v, rži 13 K 90 v, ječmena 14 K, ovsa 14 K 40 v, koruze 15 K 20 v, prosa 15 K 40 v, ajde 18 K 40 v, fižole 22 K. — Na Dunaju: 50 kg pšenice 8 K 95 v, rži 8 K 25 v, ječmena 7 K 75 v, koruze 7 K 15 v, ovsa 6 K 95 v, fižole 14 K.

Šadne in druge cene v Mariboru. 1 kg jabolk 24 do 36 v, hrušek 20 do 36 v, orehov 40—48 v, 1 kg krompirja 6 v, čebula 16 do 20 v, česna 50 do 58 v, 5 jajec 40 v, 1 kg sira 32 do 64 v, surovega masla 2 K do 2 K 80 v, 1 liter svežega mleka 18 do 20 v, posnetega mleka 10 do 12 v, sladke smetane 40 do 56 v, kisle smetane 56 do 64 v, 1 kg kumine 1 K do 1 K 10 v, hrena 40 do 50 v.

Cerkvene stvari.

Duhovniške vesti. Župnija Marija-Zagorje je podeljena ondotnemu provizorju č. g. Fr. Hlastecu, župnija Nova Štifta pri Ptujju pa č. g. M. Tertineku, župniku v Pernicah. — Premeščen je č. g. Ant. Drofenik, kaplan pri Sv. Andreju v Slov. gor. v Malo Nedeljo pri Ljutomeru.

Sv. misijo v Rajhenburgu se je vrlo obnesel. Dasi je bilo vreme neugodno, bila je cerkev ves čas skozi 12 dni napolnjena. Izvrstni prepričevalni govori č. g. misijonarjev so marsikaterega mlačneža predramili. Obhajanih je bilo mnogo, nad 3000, torej, razun par znanih, ki imajo predaleč v cerkev, vsa fara. Bog daj trajnega vspeha! Gospodom spovednikom, katerih je bilo do 10 vsak dan, bodi tukaj izrečena še enkrat prisrčna zahvala. — Najlepši pojav sv. misijona pa je ustanovitev Marijine družbe. Več ko 100 mladeničev in 250 deklet, se je postavilo pod Marijino zastavo, katero število pa se utegne v kratkem še podvojiti. Tako je tudi pri nas led prebit, mi vstajamo, mi mladi, in se hočemo pridružiti oni vrli slovenski mladini, katere živahno družbeno življenje po drugih krajih občudujemo. Bog z nami in Marija!

Iz Cezanjevec dohaja vsaka vest pozno med svet. Res je sicer, da nismo v najtesnejši zvezi s svetom, ker vlak ne drdra skozi našo odlično vas in tudi nam telegrafične sohe ne delajo napote, pa bolj res je, da manjka takih, ki bi hoteli kaj napisati ter poslati čez hribe in doline, da bi tudi Vi, gospod urednik, tam v Mariboru kaj zvedeli o nas. Veste, gospod urednik, na praznik vseh svetnikov smo bili v Cezanjevcih posebno praznični in veseli, celo ponosni. Naš veleč. gospod dekan Ivan Skuhala so nam blagoslovili nove orglje, katere je izdelal g. Jožef Brandl v Mariboru. Naš dobri rojak, veleučeni gospod dr. Fr. Feuš, so nas v navdušenem cerkvenem govoru opominjali, da moramo živeti sveto po vzgledu svetnikov ter so nam razumljivo razložili, da nas ravno orglje po svojem namenu opozarjajo, da je treba živeti sveto. Tudi slovesno sv. mašo so služili naš gospod domačin ob asistenci dveh ljutomerskih gg. kaplanov. Med sveto mašo so pele nove orglje kaj lepo, spremljale krasno petje ljutomerskega pevskega društva ter vzbujale v nas sveta čustva. Da

so orglje tako popolne, gre velika zasluga gospodu doktorju, ki so razun svojega itak visokega prispevka na svoje stroške še dali napraviti register Gamba. — Pri pošteni zabavi v rojstni hiši g. dr. Feuša se je med drugim reklo tudi to, da je cezanjevška cerkev oskrbljena zdaj z vsemi potrebščinami, da more postati župna cerkev, kar se bo v ne preveč oddaljenem času vsekakor moralo zgoditi vsled pretežavnega pastirovanja ogromne ljutomerske župnije. Dal Bog in sv. Rok, da bi bilo kmalu!

Društvena poročila.

Slovanska čitalnica v Mariboru ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 21. decembra ob 8. uri zvečer v čitaln. prostorih. V nedeljo, 28. t. m., je dražba pododdanih časnikov.

Prostovoljno gasilno društvo iljaševsko je priredilo v nedeljo, 23. novembra, tombolo. Krasno vreme je pripomoglo, da je bila udeležba ogromna. Jako veliko je bilo tudi tujih gostov. Društvo se tem potom zahvaljuje vsem darovalcem, ki so mu s svojimi darovi omogočili prirediti tombolo.

Bral. društvo v Hajdini pri Ptuj priredi dne 26. decem. popol. ob 3. uri igro »Lurška pastarica« v šolskih prostorih.

Prostovoljno gasil. društvo pri Sv. Juriju na Ščavnici naznanja, da bo dne 26. t. m., to je na Štefanovo po večernicah priredilo drugo veliko tombolo, šaljivo pošto itd., pri kateri sodeluje domača društvena godba. Vse naše prijatelje in somišljenike prav uljudno vabimo na ta zabavni večer.

O d b o r.

V **Zalcu** bo imelo prostovoljno žalsko gasilno društvo dne 26. t. mes. veselico s srečolovom.

Slovensko pevsko društvo v Ptuj izvolilo je pri izvanrednem občnem zboru dne 8. decem. t. l. nastopne odbornike: gg. Drag Zupančič, predsednik; čast. o. Lenart Vaupotič, namestnik; Iv. Muršec, blagajnik; Jožef Sever, arhivar in Val. Kajnik, tajnik. Namest. odbornika sta gg. Ivan Kaukler in Jož. Slavinec. Zunanji odborniki so gg. dr. Janko Bezjak, prof. Franc Orožen, dr. Juro Hrašovec in Franc Čeh, namestnika pa gg. Franc Podobnik in Ant. Porekar. Računskim preglednikom so voljeni gg. prof. Jožef Zelenik, Andr. Babič in Ferd. Skuhala.

Št. Pavel pri Preboldu. Letošnje leto se je tu ustanovilo v Latkovivesi prostovoljno gasilno društvo. Največ zaslug si je pri tem pridobil naš vrli in delavni fant Štefan Jelen. Da je bilo društvo potrebno, se je kmalu razvidelo, ker jih je v kratkem veliko pristopilo, dasi je treba precej žrtvovati za pripravo gasilnega orodja. Saj je pa tudi lep namen gasilnega društva! Že to mu mora pridobivati prijateljev. Ogenj gasiti, nesrečnim pomagati, in onim, katerim nevarnost preti, na pomoč priskočiti. Ognjegasec ima imenitno opravilo: ozri se na pogorišče pogorelega, — žalosten pogled! Povsod razvaline — povsod jokanje in stokanje! »Črno je zalo stanje in razpokano na špranje. Pusta groza tam prebiva. Luna blede zdaj skoz prazna okna gleda noter v hram.« Take nesreče zabraniti je naloga gasilnega društva. Gasite ogenj, pa tudi v nemati ga morate, ogenj do sv. vere in materinega jezika. Pa ne samo v sebi, v nemati ga morate tudi se svojim zgledom pri drugih občanih. 23. novembra se je vršila tombola v korist gasilnega društva, ki mu je precej dobička prinesla. Ljudje so veliko žrtvovali v ta namen; naj jim tukaj izrečemo prisrčno zahvalo. Društvo bo cvetelo in veliko dobrega sadu obrodilo. Samo tega ne pripuščajte, da bi na nas vplivali liberalci. V malokateri kraj prihaja toliko katoliških časnikov, kakor v Št. Pavel. Iz njih spoznate, da so liberalci verski in narodni odpadniki.

Od Mislinje. V 47. številu »Slov. Gospodarja«, od dne 20. novembra t. l., nahaja se dopis »Šmartno pri Slov. Gradcu« s podpisom tačasnega načelnika tamošnjega »kmet. bral. društva«. V tem dopisu odklanja občespoštovani, značajni in požrtvovalni gospod župan načelnistvo imenovanega društva, ker mu je slav. krajni šolski svet v Šmartnu z odlokom od 23. okt. 1902, št. 108 odpovedal šolsko streho. Ude tega društva mori sedaj neka zbeganost, ker ne vemo, pri čem da smo. Morebiti ima odbor braln. društva že ogledni list, da sme nas poslati s 1. prosincem 1903 na »Slepčovo njivo«; ker bi pa mi ne bili s tem zadovoljni, predlagamo sl. kraj. šolsk. svetu v Šmartnu, ki je društvu prostor odpovedal, naj sedaj tudi sklene, kam hoče društvo pregnati! Morebiti k Sv. Magdalen? — Videl sem svoje dni ves sedanji slav. krajni šolski svet v krogu bral. društva. Od tistega časa se ubikacijske razmere v Šmartnu niso spremenile za trohico: — pa vendar je bilo takrat vse v redu. Povejte nam odkrito, kedo vas je zbedel in kaj vas je napotilo, da sedaj društvo preganjate? Veste li, da v celem Šmartnem nimate sobe, kamor bi stisnili prepotrebno društvo? Veste li, da ste se sami po zobeh vdarili, ko ste odposlali dopis od 23. okt. 1902, št. 108? Pripravite, vrli možje, društvu primernejši prostor kakor je šola, potem pa odpadejo vroče seje, ki so na kvar društvu, in pa bridki odloki, ki ponižujejo slavno Šmartno. Ker vsi poznamo veliki pomen in neprecenljivo korist braln. društva za naš kraj, zato pričakujemo v kratkem občnega zbora za letošnje leto, da društvu zagotovimo obstanek, da mu pravočasno oskrbimo novo streho ter da storimo potrebne korake, da se društvo ojači celi nadžupniji v korist, narodnosti v čast, nepotrebnim sklepom pa v odgovor! —

Iz drugih krajev.

Zverinski stariši. Te dni je umrla 16 mesecev stara hčerka služabnika Steinschneiderja na Dunaju. Mestni zdravnik, ki si je ogledal mrliča, je zapazil rane in zatekline na otročji glavi. Oče je pri zaslušanju priznal, da ga je prejšnji večer jok obolelega otroka zbudil, kar ga je tako razkačilo, da je zgrabil otroka ter ga vrgel ob železno ograjo. Steinschneiderja so zaprli. Njegova žena je bila že opetovano kaznovana zaradi trpinčenja svojih malih otrok. Posebno grdo je ravnala s svojim nezakonskim sinom, vsled česar se ji je pri zadnji obsodbi ta otrok odvezel.

Znamenje zapeljivcu. Hčer nekega topilca stekla zapeljal je v Parizu bogat grof. Hči je morala na povelje očetovo pisati zapeljivcu, naj jo še enkrat obiše. Grof je res prišel. Oče je planil nanj ter ga s pomočjo dveh delavcev zvezal, nato je pa s pripravo iz tovarne užgal grofu na čelo besedo: »Zapeljivec«. Poroča se, da so zdravniki izjavili, da grofu ne morejo izbrisati raz čela te besede. To je grofu kaj neprijetno, ker se je hotel te dni poročiti z neko bogato damo, a sedaj iz poroke ne bo nič. Grof je tako osramočen, da je pobegnil v neki svoj grad na deželo.

Električna puška. Na Angležkem je baje iznašel neki mehaniker novo puško, s katero se lahko vsako minuto 28 krat vstrelji. Strelja se z električno napravo. Ta puška nese 3100 metrov daleč.

Izboren računar. Učitelj: »Matiček! jaz prižgem sedem sveč; potem pa upihnem dve. Koliko jih še ostane?« — Matiček: »Potem ostaneta dve.« — Učitelj: »I, kako pa ti računaš!« — Matiček: »Pet jih gori in zgori. Dve upihnem, pa ostaneta.«

1,593.000 meter žice. Tako dolga je namreč telefonična žica, ki veže Rim s Parizom in ki je do zdaj najdaljša telefonična

zveza. Med Parizom in Berlinom meri 1118 kilometrov, med Berlinom in Budapešto 979 kilometrov, med Parizom in Margel 863, med Londonom in Parizom 470 itd. Zveza Rim—Pariz meri na italijanskih tleh 834 in na francoskih tleh 759 kilometrov.

Zanimivost iz Italije. »Elinosti« se piše: Svoječasno ustavil sem se bil mimogrede en dan v malem mestu Beluno, v zgornji Italiji. Zjutraj istega dne sprehajal sem se po cesti proti Feltre. Na tem sprehodu naletel sem na nekega kmetiča, s katerim sem se pogovarjal o vsakdanjih stvareh. Kar sem zapazil, da tropa mož teče proti mestu in še-le, ko so možje prišli v mojo bližino, mogel sem videti, da so imeli vsi puške v roki in perje na klobuku. Pripomnil sem kmetiču, da saj vendar ne gori v mestu. Mož je razumel, kaj sem hotel reči ter mi pojasnil, da so to italijanski vojaki, takozvani »bersaglieri« (lovci), ki se vračajo z vaj nazaj v mesto. Kar se tiče brzega marširanja, dejal mi je mož, da se imajo zahvaliti tistim »maledettim« Avstrijcem, ki so jim bili leta 1866 vedno za petami. »Da«, je pripomnil, »takrat smo morali po sili 'hitro' marširati.« — Slednjič je pripovedoval možiček, da se je radi tega že večkrat maščeval nad Avstrijo in sicer na čisto miren način. Vsake spomladi da se »k nogam« pelje v Avstrijo, kjer ostaja do jeseni. Tekom tega časa pridno varči in pošilja denar v domovino, hrano pa da si izprosi pri kmetih. O nastopu zime pa da se daje po odgonu brezplačno odpeljati domov. Mož je razumel tudi nekaj nemščine, a še bolje je govoril slovenski. Dejal je, da mu je v Avstriji neobhodno potrebno, da razume nekaj slovenščine, ako hoče boljše izhajati.

Moč zgloda. Sinovec burskega generala Botha, Tomaž Addis Emmett, ki se je bojeval v Afriki, je prestopil v katoliško vero. K temu ga je nagnilo to, ker je videl, kako so njegovi katoliški sobojevniki vsako nedeljo hodili v 3 in pol angleške milje oddaljeno cerkev. To ga je nagnilo, da je želel bližje spoznati katoliško vero in se je slednjič izpreobrnil.

Kaznovana ošabnost. V neki vasi na Predarelskem je živel mož, ki se je bavil z beljenjem platna in si tako pridobil veliko premoženje. Bil je zelo čislani mož. Pa moža se je polastila ošabnost. Imel je dve hčeri, ali v celi okolici ni bilo pripravnega moža za nji. V družbi, če mu je le bilo mogoče, se je rad bahal: »Vedno se pravi, da Bog nikdar ne dopusti, da bi drevo zraslo do nebes; edino pri meni se je to dogodilo.« Bilo je neko nedeljo, ko se je tako izrazil. V ponedeljek potem je šel z vozom, naloženim z mokrim platnom k belilnici; ker se konji splašijo, pride mož pod voz in zadnji konec voza mu je šel čez usta, da je čez nekaj minut umrl. Njegove hčere so se omožile izven domačega kraja in kmalo popolnoma ubožale. Tukaj je veljal pregovor: »Ošabnost gre pred padcem.«

Ne ubijaj! Ne davno, ko je prišel v nek hotel gospod in prosil za prenočišče, katerega je tudi dobil. Predno je šel spat, izročil je gospodarici zavitek z opazko, naj mu ga do jutri shrani. Ko je zaspal, polasti se te žene radovednost, kaj ima v zavitku. Ko ga odpre, zagleda več tisoč goldinarjev. Od prevelike lakomnosti premagana, vzame sekuro in umori spavajočega gosta. Ko je hotela truplo skriti, pogleda natančneje obraz in spozna iz obraznih potez svojega moža, ki je pred leti odšel v Ameriko in se sedaj s prihranjenim zaslužkom povrnil.

Lokomotivo ukradel. Ameriški tatovi se pečajo z velikimi tatvinami. V Albert Lea, Minnesotto je ukradel neki postopač lokomotivo in se na njej odpeljal. Kaj takega se še pri nas ni slišalo. V Ameriki pač znajo!

Maša 4500 metrov nad morjem. Na najvišjem griču Monte Rosa gorovja so pred

nekaj dnevi postavili križ. Prispevke za znamenje odrešenja so nabrali prebivalci Aosta doline in šest pogumnih gorskih vodnikov je postavilo križ, ki je 85 kg težak. Pogumne vodnike je spremljal duhovnik, ki je blagoslovil križ in ob enem daroval sveto mašo.

„To je moje bodalo.“ Gledališni igralec Sueti je rad pil, celo na odru, če je le mogel. Ko je nekoč igral v »Juliju Cesarju«, se je v prostem trenutku skrila za napravljenim grmom, potegnil iz toge (vrhnje suknje starih Rimljanov) steklenico ter parkrat slastno potegnil iz nje. Njegov tovariš je to zapazil ter ga vprašal, kaj ima v obleki skritega. »Samo svoje bodalo«, je dejal. V neopaženem trenutku je Suettu izmuznil tovariš steklenico in izpivši jo, mu jo je vrnil z besedami: »Tu imate nazaj nožnico od svojega bodala!«

Čuden prešič. V kemični muzej v Madridu so prinesli te dni mladega prešiča, ki je imel dve glavi in tri očesa. Ta prešič je živel osem dnij in je jedel z obema gobcema, tudi krulil je z obema gobcema. Prešič bi morebiti še dalje živel, da ga ni zaklal njegov lastnik.

49 let in 4 mesece v ječah. Redarstvo v Zabrebu je nedavno uprizorilo gonjo na klateže po raznih prenočiščih. O tam je naletelo na človeka jako nevarnega za tuje imetje. To je neki Ivan Polonščak iz Škarice. Mož je bil rojen leta 1804 in ima sedaj 98 let. Od teh 98 let jih je preživel 49 in 4 mesece po ječah, torej nad polovico dolgega svojega življenja. Obsojen je bil 10 krat od raznih sodišč. 49 let presedeti po ječah, doseči 98. leto življenja in imeti še posla s slavno policijo — ta mora biti iz železa!

Poneverjenje v Nemčiji. Ravnatelja hranilnice v Bramsa v Henneu na Westfal-skem so zavoljo poneverjenja zaprli. Manjka okoli 400.000 mark.

Posnemanja vredno. Glasilo ameriških Hrvatov v Allegheny poroča o uzorni slogi, v kateri žive Slovani v Ameriki. Ta sloga se je pokazala na izredno ginljiv način na zaključku zborovanja »Hrvatske zveze« v Allegheny. Tam so Slovenci in Hrvatje iz vseh stranij Zjedinjenih držav v bratskem soglasju zaključili zborovanje s pevanjem pesmi »Le-pa naša domovina«. To pesem je pel Hrvat z banovine skupaj z dalmatinskim Hrvatom, s svojim bratom Slovincem, z istrskim Hrvatom ter Hrvatom iz Slavonije in bratom iz Bosne. Tu so se našli skupaj bratje jedne majke Slave, raztreseni po širni Kolumbiji. In tu je prešinilo vse brate živo spoznanje, da bi jim brez sloge in ljubezni nikdar ne vzšlo solnce narodne slave. V tem spoznanju so si segli v roke, pozabivši na preteklost, a sedanost zapečatili s krasnim pečatom sloge in ljubavi, ki bode jamstvo boljše bodočnosti. — Oj, kako lepo bi se to dalo prenesti na oni narod — v Evropi, kateremu so naši pradedje dali ime — Slovenci!

Sneg na luni. Zvezdoslovec profesor Pichering je ravnokar dokazal, da se nahaja na mesecu sneg, ali vsaj našemu snegu ne-

kaj sličnega. Tudi so ondi kraji, kojih barva se tekom časa izpreminja, to je baje rastlinstvo na luni. Ker se prikazujejo vedno novi bljuvalniki ognjenikov, stari pa izginjajo, sodi iz tega profesor Pichering, da ognjeblijuvne gore na luni še niso pogasile.

Slabo opravičevanje. Neka gospa je obiskala nekoč norišnico v Kanadi. Ker se je jako zanimala za umobolne, je stavila na posamezne več vprašanj. Ko je zapazila nekega starega gospoda, kateri jo je posebno zanimal zaradi svoje častitljive postave, ga vpraša: »Kako dolgo ste že tukaj, dragi moj?« »Dvanajst let«, je odgovor. »Ali se ravna lepo z vami?« »Da«. Tudi na daljna vprašanja ji jo odgovoril jako kratko in hitro. Ko se je oddaljila, zapazi, da se je sluga, ki jo je vodil, škodoželjno in hudomušno smejal. Vpraša ga, zakaj se ji posmehuje in ta ji pove, da je dotični, katerega je ravno kar tako pomilovalno izpraševala prvi zdravnik norišnice dr. Clark. Prestrašena je hitela gospa nazaj ter se pri zdravniku opravičevati: »Moja zmeta, mi je jako žal, gospod doktor! Nikdar se ne bom dala več varati po zunanosti!«

Gospodarske drobtinice.

Gnoj in gnojenje.

(Dalje.)

Pri nas pridejo v trgovino navadno superfosfati iz rudninskih fosfatov, pa tudi od kostij. Kostni se pa prodajajo kot pomožni gnoj še v drugih oblikah.

Kosti obstoje razun iz fosforovo kislega apna še iz mnogih drugih snovi.

Kosti imajo poleg mineralnih snovi, ki znašajo okoli 50%, njih težine in v kateri je okoli 19% fosforove kisline še precej klejevine, ki ima do 4% dušca, razun tega imajo tudi toľšče poleg vlage. itd.

V prvi vrsti pride v poštev fosforova kislina kot gnojilo. Te je pač v kosteh razmerna največ. Pa tudi dušec klejevin je treba upoštevati. Tolšča je pa neprijetna spremljevalka gnojil, kajti ona ovira razkrajanje, pristopnost rastlinam. Tolšče se morajo torej odstraniti. Navadno so se prej kosti kuhale ali pa s parom parile, da se jim je tolšča odvzela, pri tem so pa tudi klejevine iz njih šle. Koščena moka od parjenih kosti torej nima dušca ali le malo. Parjene kosti se pa dajo mnogo lažje mleti.

V novejšem času se tolšča kostem jemlje s pomočjo ogljenčevega žveplena ali bencina itd., s snovmi, ki imajo lastnost tolšče topiti. V tem slučaju pa ostane ves dušec v kosteh.

Kosti pridejo v trgovino kot koščena moka. Ta mora biti jako fino zmljeta. Parjena koščena moka brez klejevin je mnogo manj vredna. Ona, ki ni parjena, ki ima še kleje-

vine, ima več dušca. Klejevine se raztvorjajo, gnijejo, tako postane tudi fosfat bolj rastlinam pristopen. Ako so v koščeni moki še klejevine, bode tudi fosfat vsled tega bolj vplival nego od parjene koščene moke. Bolja kot koščena moka sama po sebi je nje superfosfat, to je koščena moka, v kateri je osnovno fosforovo kislino apno kakor v drugih superfosfatih z žvepleno kislino pretvorjeno.

Na posameznih posestvih se kosti, ki se naberejo in ki so dobro prekuhanе, zdrobijo ter najbolje med živim apnom kompostirajo. Tako postanejo vsled razkrojenja klejevin popolnoma prhle. Večkratno polivanje z gnojnico jih še bolj razkroji. Posamezna gospodarstva pa tudi zamorejo kosti s pomočjo žveplene kisline razkrojiti, kar se lahko v kaki kadi ali sodu od petroleja itd. zgodi.

Tomaževa moka je dandanes pri naših kmetovalcih še najbolj znano izmed gnojil, ki imajo fosforovo kislino. Ta moka je odpadek pri pridelovanju jekla. Železna ruda ima fosfora ta pa stori železo oziroma jeklo bolj krhko. Neki Tomaž Gibert je pa znašel, kako se fosfor v železu odstrani. Glavne poteze te znajdbe so sledeče: Skoz od vročine raztopljeno železo prepihava se zrak. Pri tej priliki pa zgori tudi fosfor. Če pa fosfor pri pristopu zraka zgori, nastane fosforova kislina. Med železo so pa vložene plasti apna in peska (kremena). Apno veže fosforovo kislino, kremenčeva kislina pa napravi to zvezo kmetovalcu oziroma njegovim rastlinam ugodnejo. Žlindra, ki plava na površju taljenega železa, je torej tista žlindra, katero rabimo kot Tomaževo. Nje vpliv odvisen pa je od tega, kako fino je zmljeta. Najmanj naj ima na 100 delov 75 delov, ki grede skozi sito, čegar luknjice imajo po 0,15 mm premera. To je važno za kmetovalca. Kmetovalca namreč ne zanima fosforova kislina, katera zamore sploh v taki moki biti, temveč koliko je te rastlinam pristopne. Ni dovolj torej, da vé kmetovalec, koliko fosforove kisline ima Tomaževa moka, vedeti mu je dobro, kako fino je ta semljeta, posebno pa mu je treba vedeti, koliko te zamorejo rastline, s pomočjo kislin, katere konci korenin izpuščajo, od nje izlužiti. Sredstvo, da se to zadnje vsaj približno spozna, so kemiki pač pogodili. Raztopina citronove kisline in sicer pri gotovem razmerju topi toliko fosforove kisline v Tomaževi moki, kolikor je zamorejo korenine rastlin topiti. Kmetovalca zanima torej v Tomaževi moki ne splošna, temveč v citratu (raztopini citronove kisline) raztopna fosforova kislina. To je pač enako kakor živalska krma ni odvisna le od vsebine krmil, temveč tudi od prebavljivosti redilnih snovi v istih.

(Dalje sledi.)

Loterijske številke

Trst 13. decembra: 63, 86, 51, 36, 41.

Linc 13. decembra: 42, 30, 76, 16, 54.

Društvena naznanila.

Dne 21. decembra: Pri Sv. Jedrti nad Laškim gled. predstava, božično drevo, deklamacija, petje v šolskih prostorih. Začetek ob 2. uri popol.

Dne 26. decembra: »Katol. bral. društva na Polzeli« občni zbor in volitev novega odbora. Začetek ob polu 3 uri popol.

» » » »Bral. društvu pri Sv. Rupertu v Slov. gor.« občni zbor in božična veselica v prostorih stare šole. Začetek ob 3. uri popol.

Tiskarna sv. Cirila

naznanja p. n. občinstvu, da prevzema naročila za vizitnice, pisma, cenike s podobami itd. izvršene v **kamnotisku**. Zagotavlja se dobra izvršitev in nizka cena.

Razne
uradne pečate

KUVERTE

priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu vsakovrstne podobice, molitvenike, rožne vence, svetinjice, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, svetinjice različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak urad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

A. Schröfla podružnice
naslednik

Vit Murko

trgovina s špecerijskim blagom in deželnimi pridelki v Mariboru, Melling št. 24 prodaja izvrsten petrolej liter 16 kr., najboljšo moko in drugo špecerijsko blago jako po ceni. — Kupujem orehe, fižol, jajce in vse druge
3—2 deželne pridelke. 542

Naznanilo.

Ravnateljstvo in nadzorstvo posojilnice v Framu je v svoji seji dne 21. listop. 1902 sklenilo od 1. prosinca 1903 hranilne vloge po 4 1/4% obrestovati. Rentni davek plača posojilnica sama. — Posojilnica v Framu, dne 26. listop. 1902.

3—2

Načelnstvo.

Vizitnice

priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Vsaka beseda
stane 2 v.Najmanjša
objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda
stane 2 v.Večkr. objava
po dogovoru.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravištvu se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.

Mlin z dvema tečajema se prodaja. — K čemu spada hiša, kuhinja, gospodarsko poslopje; vrt (nekaj izabele), pašnik s sadonosnim vrtom, z drevjem od 4—12 let starim. Vse to je blizu okrajne ceste Ptuj-Ljutomer. Cena je nizka in pogoji ugodni. Več povesta ustmeno ali pismeno Franc in Terezija Šalamun v Hlaponcih, pošta Juršinci pri Ptuj. 537 3—1

Veliko posestvo v župniji Sv. Jakoba v Slov. gor. se prodaja z lepim sadonosnikom, obsejanimi njivami, lepim gozdom, s travniki, pašniki in vinogradom, po zelo nizki ceni. Vse skupaj meri nad 18 oralov. — Več pove upravištvu lista.

V najem se da.

Trgovino z mešanim blagom in gostilno z žganjetočom ter prodajo tobaka, 10 minut od farne cerkve in pol ure od železniške postaje, se da v najem. Jožef Pirš, Sv. Jernej, pošta Sv. Duh-Loče. 547 2—1

Proste službe.

Postranski zaslužek, trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante. 235

Učenca sprejme ključavničarski mojster Matija Hočvar na Ragoznici pri Ptuj. 546 2—1

Trgovski pomočnik, vešč slovenskega in nemškega jezika, izvežban tudi v manufakturnem in mešanem blagu, se sprejme takoj pri Janezu Pavalec, trgov. pri Sv. Juriju v Slov. gor. 551 1

Cerkovnik in orgljavaec, samskega stanu, se sprejme s 1. prosincem 1903. Za organista plačujejo farani okoli 120 K na leto. Natančneje se zve pri kn.-škof. župnijskem uradu Sv. Maria Brezno-Fresen. 552 2—1

Služba cerkv. orglarja se odda s 1. januar. 1902. Rokodelec, samskega stanu ima prednost, ker orglarska služba ne živi moža. Prošnje s prilogami naj se naravnost do 20. t. m. podpisaneu dopošljejo; boljše je, če se prosilci osebno zglasijo. — Cerkv. predstoj. Sv. Križ pri Mariboru, 1. dec. 1903. 533 3—1

Razno.

Naznanilo. Podpisani naznanja vsem vinogradnikom, da ima zdaj in prihodnje pomlad veliko množino suho cepljenih trt oddati, namreč: Šipon rumeni (Mosler), Laški rilček (Wälschriesling), Zlahtnina (Gutedel), Silvanec, Kralvine, Beli ranfol in Rulender, cepljene večinoma na Riparajo portalis, deloma Solonis. Vse zgoraj imenovane trte so zelo močne rasti ter zanesljivo dobro zaraščene in vkoreninjene. Cene so sledeče: I. vrste komad 10 kr. 1000 komadov 100 gld. II. vrste komad 6 kr., 1000 kom. 60 gld. Imam še divjake vkoreninjene rip. portalis in Salonis vitis, cena je za 1000 komadov 10 gld. Kdor vzame sedaj na jesen cepljene trte, dobi en vinar ceneje. Kupci naj se oglase pismeno ali ustmeno pri Jožefu Kupčič, trtnarju v Juršincih pri Ptuj. 494 8-1

Stara vina lastnega izdelka

se kupijo naravnost od pridelovalca!

Ponudbe pod ● „Eigenbauweine“ poste restante Maribor.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in stroje; vsakovrstnih ponev, ključavničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Strežnik

se sprejme ob novem letu pri oo. minoritih v Ptuj.

549 3—1

Oskrbnik,

oženjen, zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, ki je dovršil deželno sadje- in vinorejsko šolo v Mariboru leta 1889, je izvežban v vseh strokah kmetijstva, v sadje-, vino- in živinoreji, v gozdarstvu in mlekarstvu, kakor tudi v gojt trtnice in v vlagi in napredovanju novih vinogradov, ima prav dobra spričevala, želi ob novem letu v službo stopiti. Zena je dobra gospodinja kakor tudi kuharica. — Ponudbe naj se pošljejo pod N. C. poste restante Zgornja St. Kungota pri Mariboru. 550 2—1

Vizitnice

vsakojake vrste
kuverte

s firmo

priporoča

tiskarna sv. Cirila.

Svoji k svojim!

KONRAD SKAZA

Št. Ulrich, Gröden, Tirolsko.

Slovenska delavnica

za vsa **cerkvena dela**, od preč. gg. duhovnikov odlikovana, se priporoča za umetno izdelovanje: **svetnikov, oltarjev, prižnic, križevih potov** rezljanih (reljef) in na platno slikane v vsakem slogu in po močeh **nizki ceni**. **Betlehemske jaslice** s 15. rezljanimi podobami in 16. živali od 15 kron naprej. Umetno izdelane **lurdske votline** itd. — Za vsako poljubno podobo pošljem originalne fotografije mojih del, za oltarje originalne načrte. **Za vsako slovensko naročilo čez 100 kron dam kot spomin umetno rezljano božje razpelo zastonj.**

Za cenjena naročila prosim udani

525 12-4

Konrad Skaza.

Izjava.

Podpisani sem brez vsega vzroka zoper zavarovalnico „Concordijo“ in njenega zastopnika g. Vincenca Zormana pri Sv. Trojici v Slov. gor. širil neresnično in žaljivo obrekovanje, katero tukaj prekličem in prosim odpuščanja.

548 1-1

Vincenc Pečko m. p.

posestnik v Gočovi.

Razglas.

Pri podpisnem občinskem uradu je s **15. januarjem 1903** razpisana

služba občinskega tajnika

z letno plačo 860 K in prostim stanovanjem.

Prosilci za to mesto morajo biti popolnoma večji slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi ter morajo svoje s pričevali opremljene prošnje doposlati do 5. januarja podpisnemu uradu.

Občinski urad Teharje,

dne 15. grudnia 1903.

552 2-1

Dragotin Gorišek, obč. predstoj.

Ravnokar so izišle

Slovenske razglednice

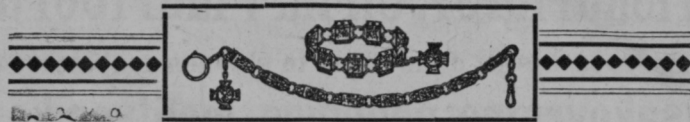
komad
10 vln.

lično in fino izdelane
priporoča jih

Preprodajalcem
znaten
popust!

tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.

Od škofijstva dovoljeno! * Se lahko da blagosloviti!

Šestinka prave velikosti. — Postavno zavarovano.

Verižice in zapestnice

+++ s križevim potom

(Na verižici in zapestnici so vtisnjene vse postaje križevega pota) lepo, ukusno izdelane in so jako **po ceni**, posebno primerno za

darila

Priporoča in razpošilja edina založba na Spod. Štajerskem

tiskarna sv. Cirila

527

Maribor, Koroška cesta 5.

Naznanilo.

Deželni odbor štajerski je sklenil v svrhu dobre izobrazbe viničarjev v sadenju američanskih trt tudi v letu 1903 ustanoviti **viničarski tečaj** in sicer: 1. na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru, 2. na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici, 3. na deželni viničarski šoli v Ljutomeru in 4. na deželni centralni trtni šoli v Sp. Pobrežu pri Ptuj.

Ti tečaji trajajo od 15. febr. do 1. dec. 1903.

Leta 1903. se bode sprejelo: v Mariboru 14, v Ljutomeru 12, v Lipnici 20 in v Sp. Pobrežah 30 mladih sinov posestnikov in viničarjev. Ti dobe tam prosto stanovanje, celo hrano in tudi 9 K mesečne plače.

Podučevanje na teh tečajih je v prvi vrsti praktično in samo toliko teoretično, kolikor je neobhodno potrebno za samostojne delavce in samostojne viničarje.

Po dovršenem tečaju dobi vsak obiskovalec spričevalo o svoji sposobljenosti.

Prošnje za sprejem, ki so koleka proste, morajo poslati prosilci vsaj do 15. jan. 1903 dež. odb. štajerskemu.

V tej prošnji se mora navesti, v kateri zavod želi prosilec vstopiti in priložiti: 1. dokaz o dovršenem 16. letu; 2. npravnostno spričevalo, katero mora biti potrjeno od župnijskega urada; 3. zdravniško spričevalo, da nima prosilec nalezljive bolezni; 3. odpustno spričevalo od ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati ves tečaj (od 15. febr. do 1. decem. 1903) neprenehoma obiskovati in kar se tiče izobrazbe, ubogati vsa povelja poljedelskih strokovnjakov.

Gradec, 29. novembra 1902.

543 3-2

Od deželnega odbora štajerskega.

Dr. Vit Červinka

distriktni in sodni zdravnik v Braslovčah

bivši dolgoletni sekundarni zdravnik bolnišnice v Pragi, Inomostu in Dunaju ordinuje v Braslovčah hiš. št. 15

540 3-3 vsak dan od 8.—10. ure dop.,

v katerem času se kamore ž njim zanesljivo govoriti.

Služba

orgljavca in
cerkovnika

se odda po novem letu v Koprivnici. — Ponudbe naj se pošljejo knezoškofjskemu župnijskemu uradu.

531 2-2